

MAŠK LIETUVA

NR. 62

MŪSU KAINOS

atitinka mūsų

PAGAMINTU

BATU tikrai

vertei

Neleiskite savęs apgauti išviršine išvaizda.
Mūsų įmonė žinoma visame krašte, visados
pateikia vertingus gaminius.

Aukšta kokybė
Didelis patvarumas
Gera išvaizda

CALÇADO JONAS

JONAS VIGELIS

FAB. RUA S. CAETANO, 862 - 809 - TEL. 9-4682

LOJA: AV. ZELINA, 73

DVISAVAITINIS LIETUVISKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

Revista Litwana

NOSSA LITUANIA

Diretor Proprietario Responsável:
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

ADRESAS:

REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA:

AVENIDA ZELINA, 706 - VILA ZELINA
SÃO PAULO.

KORESPONDENCIJAI:

CAIXA POSTAL 371 - SÃO PAULO

KAJNA: BRAZILIOJE: METAMS CR. \$ 75,00

PUSEI METU CR. \$ 38,00

KITUOSE KRASTUOSE: DOL. \$ 5

ATSKIRO NR. KAINA: CR. \$ 3,00

Siuvykla VILNIUS

SAVININKAS JUOZAS KARPAVICIUS

VYRU IR MOTERU DRABUZIAI

SPECIALUS PATARNAVIMAS

PRIEINAMOS KAINOS

ALM. BARÃO DO RIO BRANCO, 786 S. PAULO

D Ē M E S I O

Nekurie "M. L." skaitytojai ir bendradarbiai, siųsdami korespondenciją "M. L." Redakcijai ar Administracijai, nesinaudoja mūsų pašto dėžute 371, bet gatvės adresu.

Norime atkreipti dėmesį, kad atei tyje prašome žymėti tik pašto dėžutės 371 Nr., nes "M. L." Red. ir A. ribose paštas adresatams nepristatomas.

VIENTELIAI ATSTOVAI
GARSIOJO VANDENS
LINDOIA

ALAUŠ VARYKLOS COLUMBIA S/A.

GAMINIŲ PLĀTINTOJAI

IRMĀOS CARRIERI LTDA.

Lindoia vanduo yra senai žinomas gėrimas, kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę.

Pabandykite, įsitikinkite ir visados naudokite!

RUA DINO BUENO, 795 a 835
TELEFONES: 51-4019 e 51-2223

Caixa Postal 3967
SÃO PAULO

DVISAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

1950 (III m.)

São Paulo (Brasil) Gegužės 13 d. (Maio)

Nr. 10 (62)

MŪSŲ MOTINAI

Henrikas Valavičius

Motule mano,
širdele mano,
prielk, močiute,
anksti rytelį!
(Lietuvių liaudies daina.)

Visos kultūringosios pasaulio tautos švenčia Motinos Dieną, ir šiai šventei yra parinktas pirmasis arba antrasis gegužės mėnesio sekmadienis. Gegužės mėnuo buvo šiai šventei paskirtas Europoje, kur Motinos paminėjimo diena pirmiausia buvo pradėta švęsti. Neatsitiktinai šis mėnuo yra paskirtas paminėti ir pagerbti viso pasaulio motinas. Šis mėnuo — gražiausias gamtos atbudimo ir visokios gyvybės suklestėjimo mėnuo. Jis parodo ir atvaizduoja, kad motina yra visos žmonijos gyvybės šaltinis, jos klestėjimas, džiaugsmas ir laimė. Kaip pavasario saulė, šypsodamasi žemei, kelia ją iš žiemos miego ir puošia jos sodus, pievas ir laukus kvepiančiais žiedais, taip ir motinos šypseną savo kūdikiui nuskaidrina paniūrusius ir nusiminusius veidus, neša į gyvenimą džiaugsmo ir dieviškos palaimos. Gegužės mėnuo taipgi jau nuo seniausių krikščionybės amžių yra Dievo Motinos mėnuo, per kurį iš visų pasaulio kampų ir visomis kalbomis skamba tos pačios litanijos žodžiai ir maldos prašymas «Melskis už mus!» Visų motinų Motina išklausys mūsų maldų: kaip ir mūsų motinėle niekad nepalikdavo be paguodos ir nuraminimo žodžio, jeigu mes kada pasiskųsdavome; o kaip daug kartų ir be žodžių atspėdavo ji mūsų mintis, ir savo gera ranka nubraukdavo nuo mūsų veido ašaras. Nors jos rankos gal kartais būdavo pūslėtos nuo dar-

bo, bet tų rankų švelnumo nepakeis niekas kitas ir jokie nors ir kažkokios prabangos dalykai.

“Kas tu, pavasari, kas tu gyvenime, kas tavo žavūs burtai

Be kūdikio šviesaus ir sidabrinio juoko,
Kas tavo ugnys, meile, meilės pasakoj su-
kurtos,

Jei džiaugtis tu kaip motina, kaip motina
jei verkt tu neišmokai!”

Ir šiais žodžiais pradeda mūsų poetas Bernardas Brazdžionis savo “pasaką be kūdikio juoko.” Niekas nėra tiek daug kentėjęs ir taip daug džiaugęsis, kaip mūsų motinėle dėl savo vaikų yra kentusi ir džiaugusi.

Neatskiriamai surištos visos mūsų pradžios gyvenimo dienos ir pirmieji žingsniai su prisiminimais apie motiną; ir šie prisiminimai lydės mus visą amžių. Kokia laimė turėti savo motiną, ir kaip sunku “vargšei našlaitėlei ant pasaulio gyventi, sunkiau negu akmenėliui ant kelio gulėti”, kaip sako lietuvių liaudies dainos žodžiai. Daugelis mūsų liaudies dainelių mini mūsų motulę širdele, mūsų motinėle sengalvėle. Rodos, visas mūsų tautos gyvenimas taip tampriai susietas su lietuvių motinos gyvenimu, kad nėra tos dienos, kur mieloji motinėle nebūtų vargusi to vargo, kur ji nebūtų kartu žengusi su savo tautos gyvenimu. Nemigo naktys prie lopšelio, darbas nuo ankstybo ryto apie namus, o kai didesnis darbmetis, dargi ir lauke. Ji vakarais prieš gulsiant klupdė mokyti pirmųjų pouterių, o verpdama mokė iš maldaknygės pirmųjų raidžių. Ji skaitė ir net slėpė namuose pirmuosius lietuviškus laikraščius, knygnešių atne-

šumas. Ilgais žiemos vakarais audė ir mezgė gražiausiais lietuviškais raštais, nors niekur niekad nematė žurnalų, kaip tie dalykai darom'. Nors ir pasenusi, mūsų motinėle niekad nebuvo be darbo; ir kaip dažnai, lyg ir nepastebimai, ji vis su rūpesčiu atlikdavo tiek daug namųruošos darbų, vis krutėdama, vis greita, retai sulaukdama padėkos žodžio; galbūt, dažnai net pamiršta ir niekad tuo nesiskųsdama. Toks daugelio mūsų motinų gyvenimas tolimosios mūsų tėvynės sodybose: tylus ir kantrus, o kiek daug jis sukūrė mūsų tautos gerųjų ir gražių gyvenimo ypatybių, kuriomis ir dabar, išsiblaškę po svetimus kraštus, vis dar didžiuojamės ir esame kitų gerbiami.

Antrasis karas atnešė daug nelaimių mūsų tautai. Mūsų tėvynė vis dar tebėra svetimoje vergijoje; daug šeimų pabėgo svetur į vakarus. Lietuvė motina visus šiuos sunkiuosius mūsų taū o; kelius žengė ir tebežengia tuo pačiu tvirtumu: tyli ir kantri. Daug, daug ašarų nuriedėjo skruostais dėl žuvusių jos sūnų, o kiek jos širdis kenčia ir dreba dėl niekad neaiškaus rytciaus dar ir šiandien kovojančių partizanų - jos vaikų. O kiek daug nežmoniškos jėgos parodė jos moteriškos rankos išlaikyti prispaudus prie krūtinės kūdikį per ištisas savaites kelionėj tremiama į Sibirą ar bombų persekiojama

Vakarų Vokietijos miestuose. Ji ir šiandien grumiasi su gyvenimu, kad išlaikytų gyvus savo vaikus sunkioje tremtyje, ir neretai tolimuose emigracijos kraštuose.

Šiandieną mes švenčiame mūsų Motinos dieną. Mes, vaikai, prisimename mintyse savo motinas, ir koks malonus jausmas užvaldo širdį. Pasakykime tai savo motinoms, padarykime joms džiugsmo, jei jos vis dar kartu su mumis. Pasimelskime, jei jau jų nebeturime.

Lietuvė motina pergyveno ir pakėlė, kaip motina, visas mūsų tautos gyvenimo sunkenybes. Kaip motina ji visais laikais buvo pirmose eilėse su visais tais, kurie kovojo ir tebekovoja už mūsų tautos laisvę. Pagerbkime ją už tai, kaip kad gerbiame savo karžygius. O mūsų motinos, kurios šiandien atsidūrė svetur, įvairiuose pasaulio kraštuose, ir ypač jaunosios motinos, kad visada prisimintų, kokia yra buvusi mūsų motinėle mūsų brangiojoje tėvynėje, kokia yra lietuvė motina, ir kad nors dalį duotų to savo vaikams, ką jos pačios yra gavusios, kai anais laikais kiekvieną vakarą senoji motulė klupdydavo kalbėti poterių ir mokė pirmųjų lietuviškų žodžių.

Žilosios Lietuvos praeities paminklai — griuvėsiai

MANIESIEMS

V. Kudirka

Jei audra ištikus verstų stulpą vieną
Iš tų, kurie prilaiko jūsų namo sieną,
Namai negrius - iš baimės jūs neišlakstykit,
Tik vietoj ano stulpo tąją pačią dieną
Tuoį kitą statykit.

Jei žūtų iš rankos priešo ar likimo
Vienas tų, kur augin garbę, dvasią jos kilimo
Rimkit - tegu jūs širdis drąsumo nenustoja,
Tiktai, ką anas vyras darė iš pasišventimo,
Tegul kits kartoja.

Lietuva mano! Priešui ant tavęs įnirtus
Privalai hydra tapti ta, kuriai nukirtus
Galvą, tuoj kelios galvos vietoj jos išdygsta
Išliksi, tik į hydrą gyvumo pavirtus,
Nors priešų nestygsta.

Sengalvėlė

Magdalena Vinkšnaitienė

Daugel pavasarių ties tavim nuriedėjo
Daug pralingavo rudenių ašarotų,
Buvo valandų - širdis džiaugsmu virpėjo,
Buvo - sielvartai ją plėšė nežaboti. -

Šviesesnio ryto laukiant, akys net įdubo,
Bet gerumas jose niekumet neišsenka!
Vis tamsesnės dienos ties tavim sukniumba,
O veidą - vis dažniau šypsena aplenkia.

Apkrito šerkšna tau kasas šaltą žiemą.
Sunkūs metai pečius žemyn lenkė.
Išgujo likimas visus juos alei vieno...
Taip kancriai tu jų pareinant lauki! -

Vakarais pini maldas tokias ilgas, ilgas...
Veržias atodūsiai gilūs ir sunkūs. -
Negriš jau tos mielos naktys bemiegės,
Kai mažą gyvenimą supai ant rankų!...

Ir pridengei skarele galvą susopusią. -
Baltute skarele - rūpesčius juodus!
Dienos vis brėžia linijas skruostuose -
Aštrios dienos, kaip lapkričio gruodas...

Daugel rudenių pro tave pralingavo.
Bet vienas sustojo - ir jau nenuėina!
Ir parėmei lazdele gyvenimą savo. -
Likai, senga'vėle, taip baisiai viena! - - -

Su Tavim, Marija

J. Vaičiūnienė

Su tavim Marija, mūsų dienos ir metai
Vienodai džiaugsmingu rytojumi žydi,
Su tavim vidurnakčių vėliavos juodos
Plasnojančią saulę iš tolo atlydi.

Su tavim mes žengiam laisvi ir galingi...
Keliai mūsų į dangų ir žemėje ryškūs...
Mums atviros angos šalių nematyti...
Pakalnių vilionė, kaip sapnas išblyškus...

Erškėčių vainikai, Golgotos ir kryžiai -
Akimirksnio gestas. Nuo lopšio lig kapo
Siela, kaip gintaras gilybėj, skaidrėja,
Kada mūsų žingsniai su tavo sutapo.

Nuskinti žiedai, kurios žemė išugdė -
Akimirksnio šypsniš be amžino vardo...
Kol tavo palaimintos rankos mus veda,
Sieloj kuriam dangų, kurį žemė ardo...

Su tavim, Marija, mes viešpačiai žemės
Šypsodami žengiam virš dulkančių turtų,
Kad tavo džiaugsmas ir pasaulio golgotos
Saulėtajam dangui mūsų širdis užburtų.

SU DAINA

K. Bradūnas

Keliaujame su daina,
Jaunystė lydi mus!
Daina laukeliais eina,
Jos aidas nuostabus.

Dainuok linksma jaunyste,
Dainuok, dainuok, dainuok!
Gyvenimas negrižta,
Žinok, žinok, žinok.

Tai kas, kad pilkos dienos,
Be laisvės, be kelių,
Jaunystė mano miela,
O kaip tave myliu.

Dainuok - - -

Siauriniai vėjai pūtė,
Nelinksmo drugiai -
Brolau, graži sesutė,
Duok ranką, eik drauge.

Dainuok - - -

Dabar nutilo vėjai -
Pavasaris gražus,
Mūsų viltys, mūsų idejos
Per amžius nepražus,

Dainuok - - -

Pakilkime į saulę
Su sakalo sparnais -
Atnaujinkim pasaulį
Naujais jaunų darbais.

Dainuok linksma jaunyste,
Dainuok, dainuok, dainuok!
Gyvenimas negrižta,
Žinok, žinok, žinok.

★ ★ ★

— Gerai, visi maži ir dideli lietuviai padėsime vaduoti Lietuvą, kai ateis laikas. Dabar einame namo, — užbaigė kalbas Marytė.

Mokinės po dvi, po tris, pradėjo skirstytis į namus.

Jogaudas ir Rauda, stovėdami nuošaliai, nepastebėti klausėsi vaikų kalbos.

— Matai, girdėjai?... Tai ne tik vaikų, bet ir suaugusių visos viltys sudėtos į užsienyje laisvėje gyvenančius lietuvius. Čia kiekvienas, didelis ir mažas tiki, kad jie ten būdami laisvi, — visi viską daro, kas tik galima, Lietuvai išlaisvinti iš Kremliaus uzurpatorių vergijos, — tarė vyrui Rauda.

— Ar visi, klausimas? Atsirado ir tokių išgamų - save vadinančių irgi neva lietuviais... - kada raudonieji barbarai, įsiveržė Lietuvon, trėmė Sibiran ir žudė dešimtimis tūkstančių jų viengėnių, tai jie džiaugėsi ir... sveikinimo telegramas siuntė Maskvai, kurias kruviniųjų budelių batlaidžiai skelbė ir išnaudojo savo laikraščiuose, — su širdgėla pastebėjo Jogaudas, prisimindamas per ilgus metus Sibire patirtas kančias.

Tyliai paima Rauda vyrą už parankės ir jie pamažu žingsniuoja Merkio pakrante netolimo miestelio link.

Atsimena Rauda saulėtą dž:augsmą, kada prieš dešimt metų lygiai taip pat ji ėjo šalia Jogaudo ta pačia Merkio pakrante ir tada jis prisipažinęs ją mylįs, paprašė jos rankos. Tada jos širdžiai buvo pavasaris, iki gyvenimo bangos to pavasario neužtemdė audrų ir kančių debesimis.

Jau vakaras. Saulė, tartum, nematomo kalvio iki raudonumo įkaitintas skritulys grūdinimui skandinamas į garuojančius debesis, nusileido vakaruosė. Tamsos šešėliai vogčiomis apgaubė mišką.

Saulėleidžio dangus nusidažė tolyje gėstančio gaisro žari.

Oras truputį atvėsta. Išilę Merkio vandenys skleidžia ūkanas plačiai. Visa gamta pradeda tirpti paslaptingoje prieblandoje.

Bet Jogaudo tas puikus gamtos vaizdas nežavi.

— Motina, tėvas kur dabar? — staiga paklausė jis, pertraukdamas tylą.

Rauda krūptelėjo, ir iš karto nieko neatsakė. Paskui lyg per jėgą pradėjo kalbėti:

— Ją pat naktį kaip tave suėmė, atvažiavo enkavedistai su vietiniais rusais komjaunuoliais - jarniais į ūki, tavo brolio Jono išvežti. Jam bėgant per sodą peršovė, o paskui įmestas sunkvežimiu pakeliui... mirė. Motinos... širdis... ir ją palaidojom kitą dieną šalia Jono.

Tėvas ir Gailutė abu gyveno ūkyje, kai vokiečiams besitraukiant nuo bombų sudegė trobėsiai, jie prisiglaudė pas Vismantus.

Šį pavasarį ir Vismantus ir juos, už neatidavimą grūdų pyliavos, išvežė tie patys enka-

vedistai.

Dabar jokios žinios. Vismantų Teofilus pasislėpė miške - girdėjau, būk tai su partizanais.

— Su partizanais? — paklausė Jogaudas.

— Taip girdėjau, — atsakė Rauda.

Jiedu pasikėlė skardin, ir siaura, šonine gatvele įėjo į miestelį. Pakeliui jie nieko nesutiko. Tiktai iš vieno lango pasirodė žilagalvė senelė ir, baimingai pažiūrėjęs gatvėn, pasislėpė.

Raudos šeimininkės nebuvo namuose, ir ji suradus raktą įvedė Jogaudą vidun.

Tuoju moteriškai susirūpinus, tai išeidavo, tai grįždavo. Jogaudas vos pajėgė suvaldyti susijaudinimą. Ko jis leduotų už širdingų jausmų išsiliejimo akimirksnį, kada jie su žmona pasiliko vienu du.

Tačiau Rauda, tartum, norėjo prailginti šią momentą. Ji uždarė langinę, užžiebė lempą.

— Aš greitai sugrįšiu, — pasakė ji, ir išėjo į gatvę.

Jogaudas pasiliko vienas. Apsidairė. Žemas kambariukas. Siaura, vientinė lova prie sienos. Stalas. Ir visur knygos - sąsiuviniai, ant lango, ant stalo, ant grindų. Sienoje ant vinies žiemnis paltas, paskui dar aprėdas panašus į suknelę ir čemodanas kampe, kartu su suplyšusiais guminiiais batais.

Iš visa ko atrodė, kad Rauda kambarį gyveno viena. Tas truputį nuramino Jogaudą. Kodėl tik dabar jis pastebėjo, kad kambariukas yra tas pats, kuriame jis kadaise gyveno būdamas mokiniu, kai lankė vidurinę mokyklą.

Ir jis prisiminė visą savo gyvenimą:

Savo jaunystėje jis čia augo vaiku, čia ėjo pradžios ir vidurinę mokyklą. Paskui baigė Vilniuje gimnaziją. Studijavo miškininkų akademijoje. Buvo lenkų žandarų kelis kartus suimtas už lietuvišką veiklą. Kilo karas: Kaip lenkų pilietis turėjo stoti į lenkų armiją. Kapituliacija. Grįžo namo. Vilniaus kraštas buvo gražintas Lietuvai. Atėjo Lietuvos valdžia. Į miestelį iš Marijampolės atvažiavo lietuvaite mokytoja Rauda: Pirmoji pažintis. Vėl užėjo raudonieji. Jis vedė Raudą ir tą pat naktį, kartu su kitais buvusiais lenkų kariais, buvo areštuotas ir išvežtas.

Paskutinė naktis Solovkuose prieš išplaukiant į žemyną. Tamsu. Nesimato nei savo ištiestos rankos pirštų. Tiktai girdėti, kaip ūžia Baltosios Jūros bangos. Šaltas vėjas.

Atplaukė garlaivis su naujais tremtiniais ir sustojo prie medinio tilto, žvangindamas inkaro grandines. Tremtinius išlaipino tamsoje.

Naujai atvežtieji tremtiniai, grūdosi pro šali laukiančių išvežimo, su baisiu kosuliu, tuščioms skardinėms barškant ir šimtams kojų tūčiojant, pagal žiaurųjį motinos vardo išniekinimą ir kitus enkavedistų keiksmų akompanimentus.

Jogaudas pajuto užuodė, supuvusių drabužių ir senai neprausto, prakaitu prarūgusio,

žmogaus kūno kvapą.

O kai prožektoriaus spindulys nuo garlavio apšvietė krantą, jis pamatė apiplyšusių žmonių minią.

Pas kaikuriuos buvo seni maišai, perrišti virvelėmis, vietoje apavo; pas kitus kojos buvo aprištos šiaudais. Ant pečių kabojo baisūs skudurai. Kiti buvo apsirengę tik su apatinėmis kelnėmis - taip, kaip juos iš lovų suimant išvilko - ištraukė. Galvos apsuktos kuo pasitaikė.

-- Taip paskutinę teismo dieną varys nusi-dėjėlius į pragarą — nenoromis pagalvojo Jogaudas.

— Ar nėra iš Lietuvos? — metė jis klausimą į minią.

— Visi lietuviai ir yra! — atsakė kažkas užkimusiu balsu.

Ir minia praūžė. Prožektoriaus šviesa jau glostė putojančių bangų skiauteres - saloje vėl užviešpatavo tamsa. Atrodė dar tamsiau, kaip pirma, ir dar šalčiau.

Tačiau išgirdęs «visi lietuviai yra», Jogaudas sudrebėjo. Tartum, vietoje prarūgusio kvapo, tarp šalčio ir šiaurės nakties tamsumos ant jo kvėptelėjo šienų, liepų žiedais ir pušų sakais, atneštais šitų nelaimingųjų lietuvių - kankinių per visą Rusiją, per šiaurės miškus, į Baltąją Jūrą. Taip panorą pamatyti savo gimtinę, namiškius, Merkį gražuolį. Prisiminė ypatingai skaudžiai žmoną Raudą. Ar ji gyva? Gal užmiršo?

Tą pat naktį grįžtančiųjų lenkų belaisvių transportas buvo pakrautas į traukinį, kuriame buvo ir jis - Jogaudas. Traukinys vilkosi pamažu ir ilgai stovinėjo visose stotyse. Vienoje stotyje, jų traukiniui belaukiant išėjimo, atėjo kitas traukinys iš vakarų su vežamaisiais Sibiran. Gyvuliniuose vagonuose, su užkaltais langais, buvo sugrūsti pasmerktieji tremtiniai.

Šis traukinys sustojo, priešinga kryptimi, šalia jų traukinio. Iš užkaltų vagonų girdėjosi verksmai ir aimanos. Jogaudas išgirdo lietuvišką kalbą, ir pagalbos prašančių šauksmus.

Jis viską suprato: - Tai lietuvius tremia, - jam pasidarė silpna, akyse pažaliavo.

— Vandens... vandens... - maldavo uždarytieji.

Po kiek laiko privažiavo sunkvežimis, iššoko enkavedistas ir nuėjo prie pirmos klasės vagono, kur važiavo traukinio palydovai, ir įlipo vidun. Vėliau išėjo keli uniformuoti.

Vienas iš jų dėvėjo palaidinę su NKVD kapitono ženklais: buvo be diržo, su šliurėmis ant basų kojų ir be kepurės. Enkavedistas su kapitono ženklais tikrino vagonus ir iš ten liepė kitiems nešti ir krauti sunkvežimiu negyvuosius vaikus, moteris ir vyrus.

Pro pravertas vagono duris buvo matyti ant grindų gulintieji ir sėdintieji pusgyviai žmonės. Vaikai pusnuogiai, išbadėję, liesi ir pasišiaušę.

Iš vieno vagono išmetė mirštantį žmogų: juodas, purvinas, neskusta barzda vyras. Barzda styrojo į viršų kaip juoda vanta. Sutinusios, purvinų kojų pėdos ir ištiesti pirštai kyšojo į visas puses.

Jis dar judėjo. Stoties sargas, žilagalvis senukas, matyt geraširdis žmogus, norėjo duoti jam vandens. Bet mirštantysis negalėjo jau atverti surakintų dantų ir nieko nepriėmė.

Juodos musės šliaužiojo purvinu ir pageltusiu jo veidu.

Enkavedistas su kapitono ženklais ir su šliurėmis ant basų kojų, pamatęs mirštantį su pasišlykštėjimu riktelėjo:

— Įmeskit šitą maitą į sunkvežimį.

Kiti du eiliniai enkavedistai, išgirdę savo viršininko paliepimą, griebė gulėjusį ant žemės mirties argonijoje esantį žmogų, vienas už kojų kitas už rankų, atnešė prie sunkvežimio, išūbavo ore, lyg koki maišą, ir įmetė pro dėžės kraštą į sunkvežimį, kur buvo suversti kiti, jau negyvi lavonai.

Tuo momentu, kada mirštantysis kritęs į sunkvežimio vidų sudejavo šaukdamas Dievo vardą, iš vagono pasigirdo širdį draskantis mergaitės riksmas:

— Tėveli, brangusis! - - - Jėzau, Jėzau, ką jie su tavim padarė?... Pasigailėkite, pasigailėkite. Tėvelis dar gyvas! Jis dar nenumirė! — šaukė kokių dešimties metų mergaitė, mėgindama per praviras vagono duris išlipti laukan, matyt, norėdama gelbėti tėvą.

Tačiau stovėjęs lauke, čia pat, enkavedistas smogė mergaitėi šautuvo buožė per galvą ir ta aukštielninka įvirto atgal į vidų, jau nepratarusi nei žodžio. Esantieji vagonė dar gyvi žmonės pakėlė mergaitę, bet jai jau nieko nereikėjo. Ji buvo negyva. Kraujo užpiltos jos akys nieko nebematė. Jos pravirose lūpose sustingo paskutinis pagalbos šauksmas.

— Pasitraukit! — prakošė į žvėrį panašus, raupų suėstu veidu, enkavedistas įlipęs vagonan ir išmetė mergaitės lavoną laukan.

Kiti du nunešė ją sunkvežimiu, kur buvo ir jos tėvas.

Kada, kaip enkavedistai sakė, «valymas» buvo užbaigtas, kapitono ženklais pasipuošęs enkavedistas, sugrįžo pirmos klasės vagonan, stovėjęs priešais langą, per kurį apstulbusiomis akimis žiūrėjo Jogaudas.

Iš enkavedistų vagono girdėjosi plokštelių

muzika ir dainos lyg tyčia pritaikinta šiam momentui:

Tai plati mano šalis gimtoji,
Daug joj upių, laukų, ten ir miškų
Aš kitos tokios šalies nepažinojau
Kur taip laisvai alsuoja sau žmogus.

(«Široka strana moja rodnaja»)

Enkavedisto, matyt, būtų muzikalaus, nes pafononas nenutildavo visą laiką. - - -

Po dviejų savaitių vargingos kelionės, traukinys sustojo tarp Bagdonavos miškų, mažoje stotelėje, Lietuvos teritorijoje.

Jogaudas išgirdo praeinančius pro šalį geležinkeliečius lietuviškai turp savęs kalbančius:

— Šią naktį geležinkelį išardė. Tai partizanų darbas - sustabdė traukinį ir visus Sibirantremiamus paleido. Visi dingo miškuose.

Tai mūsų šaliai - lietuviai nesnaudžia, — kalbėjo vienas.

— Bravo vyrai, — pridėjo kitas apsidairęs.

Jogaudas staiga nusprendė toliau nevažiuoti, atsiskirti ir susijungti su savaisiais! Tamsią naktį, kada traukinys laukė, kol bus sutaisytas kelias, nutaikęs proga, smuko miškan. Per ištisą savaitę, mažai ilsėdamasis, per laukus ir miškus pasiekė tėvėškės sodybą, su viltimi dar nors kartą, trumpai, pamatyti tėvus, seserį, brolių ir už vis labiausia žmoną Raudą. - - -

★

Valandą sėdi Jogaudas toj pačioj padėty, kaip sėdėjęs, atsirėmęs alkunėmis į stalą ir suspaudęs delnais kaktą. Kieme pasigirdo tankus moteriškų žingsnių čezėjimas. Sučerška raktas, ant slenksčio pasirodo Rauda su katilėliu rankose. Ji prieina prie stalo, atsargiai pastato katiliuką ir sako:

— Štai, valgyk, pakol, o paskui... galbūt, ką nors ir sugalvosim...

Katiliuke buvo virintas burokas ir nedidelis, juodos kaip žemė, dirsinės duonos gabalėlis.

Rauda atsisėdo ant lovos krašto, giliai atsiduso ir žiūrėjo į savo vyrą, kadais gražų, tiesų, petingą - dabar lyg elgeta atrodantį. Ji susideda rankas, atšlieja galvą į sieną ir žiūri į Jogaudą, tartum, į jo Sibire palaidotą jaunystę, tartum į nuneštą laimę, ir dvi, kaip pupos, ašaros išrieda ant jos veido.

Ji visa savo vidujne jėga stengėsi susivaldyti. Nusišluostė vogčiomis ašaras ir prakalbejo:

— Na... viskas darosi savaime. —

— O... kas?

— Dabar... Mačiau krautuvėje milicijos viršininką. Jo duktė mokosi mano klasėje. Aš papasakojau jam apie tave, apie tavo dokumentus ir paliuosavimą. Jis... pasakė, kad tu turi negaistant palikti miestelį.

— Kodėl?

— Grįžusiems iš tremties niekam neleidžiama pasilikti gimtinėje, o ypatingai dar buvusiems karo belaisviams, — atsakė Rauda, atsukus į šalių veidą, kad vyras nematytų jos ašarų.

Jogaudas nešdamas duoną prie burnos sulaukė ranką pusiauakelyje ir vėl ją nuleido ant stalo. Jis stipriai sukando dantis, judindamas žandikaulius, įbedė akis į grindis.

— Tačiau dar yra gerų žmonių... — skubiai pridėjo ji — Tas pats viršininkas prisiųs rytoj antrą valandą naktį sunkvežimį, kuris eina į Vareną ir tu juo nuvažiuosi...

— Na, o ten toliau kas? —

— O paskui... kur nors... — neapibrėždama pratarė Rauda. — Pinigų aš tau duosiu... už juos vistiek čia nieko negalima nusipirkti.

Nustūmęs maistą, Jogaudas užsirukė ir po ilgo mąstymo pareiškė Raudai, kad važiuosias į Lenkijos vakarus.

★

Po kelių minučių kažkas atšlepsi prie lango ir tyliai pabeldžia. Rauda prisukusi lempoje knata, atidarė langą.

Už lango kyšojo dvi garbanotos galvutės - mergaitės ir berniuko.

— Tamsta mokytoja... štai, mama atsiuntė jums... čia duona, žuvis — pasakė mergaitė.

— Ir štai šita, — ir berniukas pratiesė Raudai suvyniotą į popierių, «makorkos» pakelį, — mamytė gavo nupirkti pagal kortelę kooperatyve. Aš norėjau pasaugoti tėveliui, kaip sugrįš iš Brazilijos, bet... prašau priimti, tamstos vyras rūko mačiau... — pridėjo berniukas.

Rauda paėmė seną apiplyšusį čemodaną ir lyg su priekaištu tyliai pasakė, kreipdamasi į mergaitę:

— Ak, kodėl tiek daug... mamytei tiek rūpesčio? Nereikalinga buvo...

— Ką čia jūs, tamsta mokytoja, pas mus šito viso daug. Juk, mano tėtė milicijos viršininkas, — spirdamosi tyliai atsakė mergaitė.

— Na, didelį dėkui mamai. O tave, berniuk, aš paskui pabučiuosiu! — jau linksmai, bet pašnibždom pasakė Rauda, ir tvirtai uždarė langą. Paskui padidino šviesą lempoje, atidarė čemodaną ir net aiktelėjo.

— Tai jie, vargšeliai, taip dūsavo keldami jį, — pasakė ir ėmė šeimyniškai skaičiuoti: 4 bulkutės - tai 2 kilogramai duonos. O mums duoda po 250 gramų dienai. O džiovintos žuvies mes beveik visiškai nematome. Tiesa, jos duoda kartais po pusę žuvies ant žmogaus. O... o... eilė - baisumas! Ir ne kiekvienam pavyksta gauti.

— Imk, užkask, dar alkanas esi, — pasako Rauda duodama vyrui žuvį ir duonos.

— Na, štai, matai, Jogaudai viskas savaime darosi, čia tau kelionei bus, valgio beveik visam mėnesiui. Matai viršininkas dasiprotėjo, nemanyk. Pasakė žmonai ir ji atsiuntė, žinodama, kad pas mane nieko nėra ir paimti nėra iš kur... Tai štai koks gyvenimas pas mus.

Jogaudas, lupdamas nagų žuvies odą, tylėjo. Rauda pažiūrėjo į susimąsčiusį vyrą ir paklausė:

— Ką manai? - Bet, bet... nenusi... — ir ji nepajėgė užbaigti sakinio, kukčiodama apkabino vyro kaklą ir verkė, verkė... Veltui stengėsi ji parodyti valios stiprumą... suteikti vyrui moralinę paramą... jos širdis neišlaikė. Ji pati dabar ieškojo pas Jogaudą sau užuojautos ir paramos.

— Rauda, nusiramink. Gal Aukščiausias pasigailės mūsų... nukreips nuo mūsų Tėvynės tą siaubą. Ateis laikas kada Lietuva išsilaisvins iš po tos klaukumos. Tada tu ir aš gyvensime kartu, nebijodami nei raudonojo siaubo, nei rytojaus dienos...

Lyg iš sapno prikelta, Rauda klausėsi vyro žodžių. Lengvai ištraukusi iš jo ranką, tyliai išėina iš kambario. Vėl sugrįžta, taip pat tyliai, nešina vandens dubeniu.

— Imk, nusiprausk. Laikas eiti poilsio, pavargęs esi. Šeiminkės vis dar nėra, matyt, išėjo ilgam, — pasakė Rauda ir ėmė ruošti guolį. (B.d.)

STEIGIAMOJO SEIMO 30 M. SUKAKTIS

JAVONIS

Kai nutilo ginklų žvangėjimas ir Lietuvos priešų veržimasis buvo sulaukytas, visos vyriausybės pastangos buvo sutelktos vidaus gyvenimui tvarkyti. Buvo sušauktas, demokratinį rinkimu keliu, tikrasis krašto šeimininkas — Steigiamasis Seimas.

Steigiamasis Seimas susirinko laikinoje Lietuvos sostinėje Kaune 1920 m. gegužės mėn 15 dieną. Vienas pirmaeilų uždavinių buvo išleisti pagrindinius kraštui valdyti įstatymus: konstituciją, žemės reformos įstatymą ir kitus neatidėliotinus įstatymus. Bet konstitucijos paruošimas nėra lengvas ir ne vienos dienos darbas. Jos paruošimas ir priėmimas truko porą metų. Per tą laiką buvo vadovaujama laikinąja konstitucija, kuri austojė galios tik 1922 m. rugpiūčio mėn. kai buvo paskelbta ir Steigiamojo Seimo galutinėje redakcijoje priimta Lietuvos valstybės konstitucija.

Jos įžanga yra šitaip sureduota: «Vardan Dievo Visagalio, Lietuvos Tauta, dėkingai minėdama garbingas savo sūnų pastangas ir kilnias aukas, Tėvynei išvaduoti padarytas, atstacius nepriklausomą savo valstybę, ir norėdama ištiesti tvirtus demokratingus jos nepriklausomam gyvenimui pagrindus, sudaryti sąlygas teisingumui ir teisėtumui tarpti ir patikrinti visų piliečių lygybę, laisvę ir gerovę, o žmonių darbui ir dorai tinkamą valstybės globą, per savo įgaliotus atstovus, susirinkusius į Steigiamąjį Seimą, 1922 m. rugpiūčio 1 d. priėmė šią Lietuvos valstybės konstituciją».

Bendruose dėsniuose sakoma, kad Lietuva yra nepriklausoma, demokratinė respublika. Suvereninė valstybės valdžia priklauso Tautai. Valstybės valdžią vykdo seimas, vyriausybė, teismas. Toliau išdėstoma piliečių teisės.

Seiman atstovai renkami visuotiniu, lygiu, tiesioginiu ir slaptu balsavimu, proporcinga rinkimų sistema. Seiman turi teisę rinkti Lietuvos piliečiai nemažiau kaip 22 m. amžiaus. Renkamieji privalo būti nejaunesni kaip 24 metų.

Visi Lietuvos piliečiai, vyrai ir moterys, yra lygūs prieš įstatymus. Negali būti teikiama ypatingų privilegijų nei mažinama teisių piliečiui dėl jo kilmės, tikėjimo, tautybės. Piliečio asmuo neliečiamas.

Nors St. Seime dauguma atstovų priklausė krikščionims demokratams, tačiau krašto reikalų tvarkymui, akyvaizdoje grėsiančių pavojų ir sunkumų, buvo sudaryta koalicinė vyriausybė. St. Seimui pirmininkavo ir valstybės prezidento pareigas ėjo Aleksandras Stulginskis.

Didelės reikšmės darbu St. Seimo buvo priimtas žemės reformos įstatymas, išmušęs komunistiniams gaivalams ginklą iš rankų agituoti darbo žmones. Žemė atiteko ją dirbantiems. Lietuvos žemės reforma gali būti pavyzdžiu kitiems kraštams, kaip pav. Ispanijai, Italijai, kur dėl stokos drąsos praversti socialines reformas, kraštų laisvė nuolat statoma į pavojus.

Vėliau gyvenimas parodė kaikuriuos konstitucijos ir žemės reformos įstatymo trūkumus. Ar šiaip ar taip, trijų metų seimo kadencija yra per mažas laikotarpis kūrybiniam darbui. Vykdomoji valdžia turėtų mažiau būti priklausoma nuo partijų. Ir ta kryptimi jau buvo daroma žygių. Ypatingai daug gražios iniciatyvos ir projektų buvo paskelbęs «Židinyje» didysis lietuvis filosofas prof. St. Šalkauskas, nuosirdus demokratijos gynėjas. Tačiau gyvenimas nnejo savo keliu. Kairiosioms grupėms laimėjus rinkimus 1926 m. vidaus gyvenime pradėjo kelti galvas anarchistinis elementas, komunistinės Rusijos moraliai ir materialiai remiamas. Susidarė rimtas pavojus krašto saugumui. Diena iš dienos, ypač į 1926 m. pabaigą, buvo laukiama komunistų ginkluoto sukilimo. Laisvės ir nepriklausomybės duobkasiai viešai apie tai kalbėjo. Lietuva gyveno nerimo dienas. Lietuvos patrijotai į visą tai ramiai negalėjo žiūrėti. Negalėjo leisti kad su tiek aukų, kančių ir kraujo atkovota laisvė raudonųjų avantiuristų, Maskvos apmokamų agentų, būtų palaidota. Liaudininkams trūko noro ar ryžtingumo atstatyti krašte tvarką ir ramybę. To nepadarius, 1926 m. gruodžio 17 d. įvyko perversmas be kraujo praliejimo. Anais metais Europos demokratijas, kaikuriuose kraštuose, pradėjo pakeisti diktatūrinis režimas. Ir Lietuvoje buvo padarytas stambus šuolis iš demokratinio gyvenimo kelio. Aišku, jei kraštas būtų buvęs pribrendęs demokratiniam gyvenimui ir visi demokratijos vadai būtų buvę privalomaj aukštumoj, nebūtų buvę vietos nei anarchijai, nei diktatūrai. Tokių vingių jaunoms, nesubrendusioms, be tradicijų demokratijoms yra sunku išvengti.

Tikėkimės, kad Lietuvai atgavus laisvę, jos gyvenimas bus statomas ant demokratinų Steigiamojo Seimo nustatytų pamatų. Įgyta patirtis apsaugos nuo neapgaltotų žingsnių kairėn ar dešinėn. Ir VLIKas šiandien remiasi St. Seimo konstitucija: Mūsų, laisvame pasaulyje gyvenančių lietuvių didžioji pareiga šiandien yra visomis jėgomis ir priemonėmis kovoti už Lietuvos išlaisvinimą.

LAIKRAŠTININKUS

Su tremtinių išsikėlimu iš Europos persiri-
kiavo ir lietuvių laikraštinių gretos; keičiasi
esamųjų laikraščių veidas; gimsta nauji leidiniai.

Tą raidą sekama ir spaudos teigiamą įta-
ką lietuvių nusistatymams bei nuteikimams la-
bai vertindama, Vykdomoji Taryba prašo po vi-
sus kontinentus išblaškytus lietuvius laikraštini-
kus savąsias plunksnas priderinti prie ypatingų
emigracijos uždavinių.

Emigracijoje lietuvių spauda negali vaikyti
vien komercinių, sensacinės informacinės ar bul-
varinės spaudos tikslų. Ji yra ir turi išlikti i d e
j i n ė. Laikraščio skiltys turi būti taikomos lie-
tuviui, kovojančiam dėl tėvynės išlaisvinimo, dėl
tautos išsilaikymo, dėl jos kultūrinių vertybių
išsaugojimo ir naujos kūrybos pažadinimo; ko-
vojančiam taip pat dėl savo asmeninio, savo šei-
mos, fizinio bei tautinio išsilaikymo. Jį informuo-
ti ir sykiu formuoti, auklėti - abudu uždaviniai
yra sutapę emigracinio laikraštinių paskirtyje
labiau, nei normaliais laikais.

Informuoti apie kovos eigą dėl Lietuvos li-
kimo, kas mūsų tam daroma, kaip mūsų pastan-
gos atsispindi laisvojoje opinijoje, kas laimima ir
pralaimima. Tačiau šios rūšies informacija turi
būti reali; be pasimizmo ir be nepagrįsto opti-
mistinio klaidinimo.

Informuoti apie okupanto veiksmus tėvynėje,
apie tenai pasilikusių ar deportuotų tautiečių
kančias ir mūsų visų širdimi pergyvenamą jų
nepalaužiamą rezistenciją. Tačiau atsižvelgiant
į okupanto taikomas represijas tenai pasiliku-
siems, tenka vengti viso, kas jiems galėtų pa-
kenkti (pavardžių, iš ten gautų šifruotų laiškų
dešifravimo ir t. t.). Tenka vengti kai kada ir
čia esančių asmenų ar įstaigų veiklą aprašinėti,
jei tai gali būti panaudota Lietuvos prieš.

Informuoti apie įvairiuose kontinentuose su-
sitelkusią lietuvių bendruomenę, kad žinotume,
anot Kudirkos, kuriais lietuviais galime džiaug-
tis, kuriems skubėti su paguoda. Jų pastangos
sukurti organizacinę bei dvasinę vienybę, išlai-
kyti dvasios gyvumą, spręsti kaip kultūrinės ver-
tybes kurti, perteikti ir jas išsaugoti - yra tie
gyvybiniai mus visus turį dominti klausimai.

Visi siekiame, kad pozityvi informacija ir
laikraščio ugdomoji atmosfera brandintų lietaviui
emigrantui tinkamus nusiteikimus. Santykiuose
su svetimaisiais - laukiame, kad laikraštis įdieg-
tų pajautimą, jog atskiro žmogaus veiksmai de-
da atsakomybę visai bendruomenei: pagal vieną
svetimieji sprendžia apie visą tautą.

Santykiuose su tauta laukiame įsąmoninant,
kad lietuvių emigranto vienas iš dvasinės jojo
stiprybės šaltinių yra gyvasis ryšys su tautos
praeitimi ir jos tradicijomis, su meile tautinei
kultūrai, kalbai, įzymiesiems jos asmenims ir
žygiams. Nes jeigu šitas gyvasis ryšys su tauta
kad ir per ilgesnį laiką apsilptų, - kiltų realus
pavojus nutausti. Ogi tai būtų nuostolis ne tik
tautai, bet ir pačiam nutaustančiajam, nes jis te-
galėtų virsti svetimos tautos prisiplakėliu, orga-
niškai susilieti su kita tauta vis tiek nepajėgda-
damas. Todėl šitas uždavinys įpareigoja galimai
vengti neigiamybių ir šešėlių ieškojimo Lietuvos

praeityje, pagiežingos kritikos ar niekinimo ne-
priklausomos Lietuvos laikotarpiui. Kas, kiek ir
kaip leistina, padiktuoja jau kiekvieno naturalus
jausmas.

Santykiuose su bendruomene - laukiame
įsąmoninant, kad lietuvis su lietuviu santykiuotų
tikrai demokratiškai, tiek demokratiniais princi-
pais, tiek ir demokratiniais metodais, kurie rei-
kalauja pagerbti kitą asmenį ir jo nuomonę,
kaip norėtum ir pats būti gerbiamas. Laukiame
pažadinant bendruomeninę socialinę dvasią, tar-
pusavio bendradarbiavimo reikalu, pareigą lai-
kyti ryšį su kitais tautiečiais ir su savo bend-
ruomenės vadovybe, atlikti socialinę priedermę
nelaimės ištiktam tautiečiui ir savajai tautinei
bendruomenei. Tas uždavinys laisvojo pasaulio
lietuvių įpareigoja vengti aštrių grupinių disku-
sijų ypač atsižvelgiant, kad emigracijoje nėra
realių sąlygų vykdyti tai ar kitai programai
valstybinio gyvenimo priemonėmis. Lygiai veng-
tina esamojo gyvenimo neigiamybes dramatižuoti.
Negalint jų nutylėti reiktų sykiu ieškoti ir
konkrečių būdų bei priemonių joms pašalinti.
Vietaj nihilistinės dvasios turėtų reikštis princi-
pingas ir pozityvus veiklumas.

Nužymėtosioms gairėms vestų į skaidresnį ir
solidaresnį sugyvenimą, palengvintų sunkius
emigranto žingsnius ir padėtų atlikti mūsų visų
dabarties dedamą paskirtį.

Kviesdama į šį kelią spaudos žmones, Vyk-
domoji Taryba lygia dalim kviečia ir pačius
skaitytojus budėti, kad iš jo neišklystume.

Vykdomoji Taryba

LIETUVIAI PASAULYJE

AMERIKOJE

Tėvas J. Bružikas Čikagoje bus iki gegužės 4 d. Paskui ves rekolekcijas Elmhurste, New Yorke, N. J.

Maždaug po pusės metų su misijomis išvyksta į Braziliją ir Urugvajų. Išvyks kartu su tėvu Mikalausku. Pietų Amerikoje pasiliks ilgesnį laiką.

Tėvas Bružikas iš viso jau yra vedęs 778 misijas ir rekolekcijas. Dabarturi 53 m. amžiaus ir yra dar pajėgus, nežiūrint praleistų sunkių, net 9 mėnesių bolševikų kalėjime, kur buvo žiauriai 7 kartus tardomas.

Net ir kalėjime pavieniams žmonėms slaptai vedė rekolekcijas. Kada visi eidavo aplink stalą kalbėdamiesi, tėvas Bružikas taipgi eidamas su kalinamuoju davė konferencijas.

Prieš atvykdamas į Ameriką aplankė visas lietuvių stovyklas Belgijoje, Anglijoje ir Danijoje, tose šalyse veddamas misijas daugiau kaip 100 vietovių.

Lietuvių Teatro So. Bostone atidarymas buvo gegužės 7 d. Art. H. Kačinskas po ilgų darbo mėnesių stato Gustaičio «Sekminių Vainiką». Vėliau bus statoma to paties autoriaus (gyv. S. Bostone) naujas veikalas iš tremtinių gyvenimo «Šilkiniai Pandėiai». Dekoracijas teatro premierai priėmė dail. Andriešis.

Inž. Bronius Masiokas, Mishawakos Rotary klubo pakviestas, skaitė paskaitą apie Lietuvą ir jos likimą, rodydamas ekrane Lietuvos vaizdus. Po to buvo gyvos diskusijos, o vienas iš dalyvių prisiminė irgi esąs lietuvis, tik jau daug metų apie tai buvo pamiršęs.

New Yorke, N. Y. apie 40 veikiančių lietuviškų organizacijų susitelkė vieningai ir organizuotai kovai prieš komunizmą. Tų organizacijų atstovų susirinkime buvo išrinktas komitetas kuris vadovaus ir taip jau spontaniškai ir galinai pasireiškusiai antikomunistinei akcijai. Komitetas paruošė deklaraciją. Pirmuoju savo uždaviniu laiko sugražinti kiek galima daugiau komunistų suklaidintų lietuvių, kad jie netarnautų Stalinui, o liktų lojalūs Amerikai ir Lietuvai.

«Mes tokio lietuviško parengimo nebuvome matę».

Tokiais ir panašiais išpūdziais dalindamosi skirstėsi žmonių minia iš vienos gražiausių ir didingiausių muzikos salių Clevelande, išklausiusi pirmąjį «Čiurlionio» ansamblio lietuviškų

dainų, muzikos ir šokių koncertą Amerikoje.

Publika, kurios buvo apie 1,500, beveik 2 valandoms buvo perkelta į Lietuvos ramų ir nuotaikingą kaimą. Koncertui besibaigiant tūlas nenorėjo betikėti savo laikrodžiu, nes negitos dvi valandos čia tokios trumpos, kai fabrike jos tokios ilgos...

Programos dalyje mišrus choras sudainavo «Mes padainuosim dainų dainelių», «Kai aš griebiau lankoj šieną», «Lopšinę», «Ta mūs seselė darbininkė», «Piemenėlio dainą», o šokėjai pašoko «Blezdingėlę» ir «Oželį». Moterų choras pritiriamas kanklių orkestro, išpildė: «Pas motinėle pas širdužėlę», «Kas bernelių sumišlyta», ir «Per girią girelę». Pašokta «Piovėjai».

Po dešimties minučių pertraukos visų choras atliko «Op, op Nemunėli», «Oi kad išauštų», «Pasėjau kanapę», «Augo kieme klevelis». Tautinių šokių grupė pašoko «Žiogelius», «Lenciūgėlį» ir «Malūną». Pabaigai mišrus choras su tautinių instrumentų orkestru išpildė «Skamba, skamba kankliai», «Pasvarstyk antela», «Palankėj», «Melnikas», «Stikliukėlis», «Kalvelis» ir «Namō».

Kiekviena daina, kiekvienas šokis buvo palydimi gausių plojimų, taip, kad choras buvo priverstas keletą dainų pakartoti.

Apskritai imant, pirmasis čiurlioniečių debiutas Amerikoje reikia laikyti pasisekusių. Padarius kaikurias korektūras «Čiurlionio» ansamblis tikrai galės eiti pasaulin lietuvių liaudies meno reprezentanto vardu. Turint galvoj, kad visi ansamblio dalyviai dirba sunkų fizinį darbą, tenka pripažinti, jog turimi rezultatai galėjo būti pasiekti tik didelio pasišventimo, meilės lietuviškam menui ir įtempto darbo visų ansamblio vadovų ir dalyvių dėka.

Dailės Paroda

Waterbury, Conn, balandžio mėn. 22 d. miesto mēras Raymond Snyder iškilmingai atidarė Lietuvių Dailės Parodą gražioj miesto bibliotekoj. Atidarymo iškilmėse dalyvavo daug vietinių kultūrininkų, meno atstovų ir visuomenės veikėjų. Svečiams buvo paaiškinti dailės eksponatai ir, parodžius filmą iš lietuvių tremtinių gyvenimo Vokietijos stovyklose, buvo pravestas iškilmingas aktas.

Dr. M. J. Colney visiems garbės svečiams įteikė po knygą «Lithuanian Folk Art.» su atitinkamu įrašu. Vėliau visi pasirašė specialoj garbės knygoj.

Parodą raštu sveikino ministras Žedeikis, konsulai Budrys, P. Daudžvardis, vyr. parodos tvarkytojas adv. A. Olis, visa eilė organizacijų ir pavienių asmenų.

Kitą dieną dienraštyje «American Republican» pirmame puslapyje buvo plačiai aprašytas parodos atidarymo aktas ir patalpinta fotografijų. Dienraščio kultūriniam skyriuje paskirta parodos meniniam įvertinimui beveik visas puslapis, su geresnių paveikslų reprodukcijomis.

Stiprus Antikomunistinis Frontas

Kovo mėn. 26 d. šv. Jurgio lietuvių parapijos salėje buvo sušauktas Rochesterio lietuvių antikomunistinis mitingas, kurį atidarė vietos Lietuvių Bendruomenės pirmininkas dail. Vilimas. Apibūdinęs šio mitingo tikslą, pakvietė visus pasisakyti.

Susirinkusiems pritarus, prezidiuman pakviesti: Vilimas, Babušis, Piktūnas, Mackevičienė ir Brown-Baranauskas.

Komunizmo kilmę bendrais bruožais nušvietė dr. Butrimavičius. Komunistų tikslas esąs iš turtingesniųjų viską atimti, o neturtingiems nieko neduoti.

Dr. Bajerčius, pavaizdavęs demokratinių kraštų kovą prieš komunizmą, plačiau sustojo prie lietuvių tautos vaidmens joje. Kad ta kova būtų sėkmingesnė, jis kvietė pradėti nuo savęs. Pirmiausia reikia apsivalyti savo tarpe. Nepaslaptis, kad ir Rochesteryje veikia lietuviškieji komunistai, prisidengę gražiais šalpos ar literatūros tikslais ir skambiais lietuviškais vardais. Į šias organizacijas yra įtrauktas nemažas skaičius padorių lietuvių, net katalikiškų organizacijų narių. Jie, nenusivokdami kokį pragaištingą darbą varo, vadovaujami saujelės komunistų, remia komunizmą - lietuvių tautos mirtiną priešą. Skaitydami komunistinę spaudą, žaloja patys save ir palaiko šlykščiausius komunistinio raugo lizdus.

Nepateisinamas esąs verslininkų duosnus rėmimas komunistinių ir jas remenčių organizacijų. Jei pastarieji nesiliausia to daryti, susilauksią lietuviškos visuomenės boikoto. Baigdamas pareiškė, kad gana esą sėdėti ant dviejų kėdžių. Atėjo laikas apsispręsti, kol dar nevēlu. Visus geros valios lietuvius kvietė jungtis į vieningą lietuvių frontą ir sutelktomis jėgomis dirbti Lietuvos išlaisvinimui.

Diskusijų metu klebonas kun. Bakšys kreipėsi į lietuvius katalikus, dar kartą primindamas Popiežiaus mestą ekskomuniką komunistų partijos nariams ir visiems tiems, kurie komunizmą bet kuriuo būdu remia, jam pritaria, skaito jų spaudą ar su jais bendrabarbiauja. Visi tie parapijiečiai, kurie remia komunistines organizacijas savo dalyvavimu jose, pinigais ar skaitydami komunistinę spaudą, ir tuo pačiu metu atlikinėja bažnytines pareigas, yra šventvagiai.

Susirinkusieji priėjo vieningos nuomonės ir patvirtino vienbalsiai antikomunistinio fronto organizacijų valdybų anksčiau priimtą rezoliuciją. Buvo pasiūlyta ir vienbalsiai nutarta pasiūsti sveikinimus:

1. Kongreso atstovui Kennetk B. Keating ir paprašyti jo, kad kuo stipriau paremtų įstatymą, kuriuo numatoma suvaržyti komunistų veiklą JAV.

2. Senatoriui MhCarthy ir palinkėti jam ištvėrmės nenuilstamoje ir garbingoje kovoje prieš JAV ir visos demokratijos priešą - komunizmą.

Romoje s. Maria sopra Minerva Bazilikoje buvo pakonsekruotas vyskupu prel. Antanas Samarė.

Naujasis vyskupas yra labai artimas Lietuvai ir lietuviams. Jis 7 metus yra buvęs Kaune Apaštališkojo Sosto Nuncijatūros patarėju. Iš Lietuvos išvyko 1937 m. Paskutiniu metu dirbo Vatikano Sekretariate, sakytume, Užsienių Reikalų ministerijoje ir ten vedė Lietuvos skyrių. Jo rūpesčiu buvo gauta lietuviškoji valandėlė per Vatikano radiją.

Po konsekracijos iškilmių naująjį vyskupą pasveikino Italijos Lietuvių Draugijos valdyba ir jam įteikė gražų adresą. Dabar vyskupas Antanas Samarė yra paskirtas Apaštališkojo Sosto Nuncijumi Kolumbijai.

Antanas Kralikauskas, žinomas pedagogas ir žurnalistas, yra išrinktas Kanados lietuvių rašytojų pirmininku.

«Tėviškės Žiburiai», dr. A Šapokos redaguojamas savaitraštis, iš visų kraštų lietuvių gauna daug laiškų, kuriuose reiškiami laikraščiu daug simpatijų ir jį vertina kaip kultūringiausią ir taktiškiausią lietuvišką savaitraštį šioje šalyje.

Lietuvis krepšininkas M. Ruzgys, kuris dalyvavo Lietuvos rinktinėje 1938 m. laimėjusioje Europos krepšinio nugalėtojo titulą. Po antro pasaulinio karo treniravo Prancūzijos, Belgijos ir Monaco valstybines rinktines. Dabar ruošia Ispanijos krepšininkus Nicos turnyrui, kurio nugalėtojas važiuos į pasaulines krepšinio pirmenybes, įvyktančias Buenos Aires.

Kolumbijoje, Bogotos mieste, rinktinės futbolo komandos vartininku yra lietuvis Kriščiūnas atvykęs iš Argentinos.

Kovo mėn. 12 d. New Jansey įvyko valstybės stalo teniso 1950 m. pirmenybių rungtynės. Rungtynėse dalyvavo virš 190 šios sporto šakos mėgėjų, kurių tarpe matėsi neseniai atvykę iš tremties Vladas Adomavičius ir Stasys Meilius, abu gyveną Lindene.

Nors juodu ilgesnį laiką ir neturėjo galimybių treniruotis bei dalyvauti panašiose rungtynėse, bet parodė didelį meistriškumą, stebindami rungtynių dalyvius ir žiūrovus.

Nežiūrint šių kliūčių, Vladas Adomavičius laimėjo 2-ą vietą pavieniame žaidime, gaudamas dovaną - statulą, o poriniame žaidime su S. Meiliu taip pat 2-ą vietą.

Abu yra pasižymėję Lietuvoje sportininkai.

Aleksas Mroziński, pianistas, šiuo metu Brooklyne organizuoja vyrų kvartetą.

Gen. Jonas Černius. BALFo visuomeninių reikalų vedėjas yra išvykęs į New Yorko ir kitas valstybes BALFo skyriaus veiklos reikalais.

Maišiesiems

VAKARĖ

Vytė Nemunėlis

MIELIAUSIAI

MAMYTEI

Vytė Nemunėlis

Mamyte, Tu mieliausia
Iš tūkstančio kitų,
Kaip be tavęs pasauly
Gyventi būt kartu...

Kaip tie maži kregždžiukai
M. s giedam tau: cvyt-cvyt - - -
Savais sveltiais sparneliais
Mus gaubki vis, mamyt.

☆

Apsaugok, Aukščiausias tą mylimą šalį,
Kur mūsų sodybos, kur bočiu kapai.

Maironis

Saulutė nusileido,
Sužibo daug žvaigždelių,
Su Dievuliu kalbėtis
Gražiai klaupiu ant kelių.

Tėvėliui ir mamytei
Sveikatos duot prašysiu
Ir laiminant Aukščiausiam,
Jų visuomet klausysiu.

Tėvynę mūs saugot
Farštai, karštai maldausiu,
Po maldos lovelėn
Sau linksmas nukeliausiu.

Gera Augti Prie Mamytės

Vytė Nemunėlis

Gera augti prie mamytės,
Prie geriausios iš visų,
Gera, gera kad mamytės
vis globojama esu.

Ar kaselės sušukuotos,
Ar batukai dar nauji,
Ar ne šalta, ar ne šilta
Visuomet paklausia ji.

Gera žaisti su mamyte,
Sokt ir juoktis ir dainuot,
Jokio, jokio rūpestėlio,
Jokio vargo nežinot...

Jokio, jokio rūpestėlio,
Tik mamytę kaip mylėt,
Mūsų meilė kad žydėtų
Kaip graži, graži gėlė.

☆

MAMYTEI

M. Česnulevičiūtė

Brangioji mamytė,
dėkoju už tai,
kad mane mažytę
lopšely supai.

Išmokei Dievulį
mylėti karštai.
Tai ačiū, motule,
tai ačiū už tai.

☆

MIELAS JAUNIME!

Kauno Arkivyskupas Metropolitai ir Kiti Tremtyje Esą Lietuvos Vyskupai
VISAM LIETUVOS JAUNIMUI
 Siunčia Sveikinimą ir Ganytojinį Laiminimą

Visai mūsų tautai ir Jums sunkiais laikais, tartum paguodos ar pagalbos ženklą iš dangaus, mes pranešame Jums malonią naujieną, kad šv. Tėvas PIJUS XII, atsakydamas į Lietuvos Vyskupų ir tikinčiųjų prašymą, paskyrė ir paskelbė neatsaukiamai ir visiems laikams šv. Kazimierą, ypatingu Danguje esančiu Globėju visam lietuvių jaunimui. Tą nesenai gautą žinią šiuo laišku ir skelbiame.

PP. PIJUS XII
 Amžinai Dalyką Atsiminti

Šventoje Eklezijoje jau senai išgalėjo tas paprotys, kad Romos Popiežiai tautoms ar atskiroms bendruomenėms skirtų Dangiškus Globėjus pas Dievą, kurie joms šviestų kaip aiškūs krikščioniško gyvenimo pavyzdžiai, būtų kartu ir padėtų atsidūrusiems šio nelaimių pilno gyvenimo sunkumuose. Ypač tai turi didžiausios reikšmės šiuo pilnu sumišimo mūsų laiku, kuriame, po žiauriausio karo siautėjimo, mes matome tarpe kitų ir Lietuvių tautą, o ypatingai jos jaunikačius ir jaučiuolius prislėgtus neapsakomos nelaimės; kai nesenai visame pasaulyje vyko ginklų kova, visų geriausieji iš to jaunimo narsiai kovojo ir atidavė savo gyvybes už altorius ir šeimų židinius, ar pasmerkti darbams yra ištremti į tolimus ir nesvetingus kraštus; kiti priversti tarnauti svetimose kariuomenėse ne be didelio pavojaus savo tikėjimui ir doros tyrimui; kiti, pasipalikusieji tėvynėje, yra suvedžiojami bedievių viliojimais ir gundymais, ypatingai tie, kurie mokosi jaunimui skirtose įstaigose, kad ten giliau persiimtų vadinamo komunizmo mokslu; kiti pagaliau, kurių priskaitoma daugiausia, netekę tėvynės turi apsigyventi Europos, Vidurinės Amerikos, Australijos kraštuose ar kitose vietose, Taip didelėje nelaimėje, už kurią didesnės nėra buvę visoje Lietuvių tautos istorijoje, šios tautos jaunimas, ištikimas savo senam tikėjimui, su didesniu atsidėjimu šaukiasi pagalbos šv. Kazimiero, trečiojo to paties Lenkijos Karaliaus sūnaus ir Lietuvos Kunigaikščio, kurio garbinimas jau senai pas jį buvo paplitęs.

Tokiame rinktiniame Jaunikaityje, kuris sulaukęs vos 25 metų savo amžiaus, baigė visokio šventumo pilną savo gyvenimą, taip skaisčiai pasireiškė ištikima Apaštalų Sosto ir Katalikų Religijos meile, kad jis uoliai stengėsi pašalinti iš tėvynės atskalos (schizmos) nuodus.

Sventas Kazimieras buvo didelis Dievo Gimdytojos Marijos garbintojas ir jau miręs rastas savo rankose laikęs popierį su įrašyta Jos garbei giesme. Ypatingu pagirimu šv. Kazimieras yra aukštinamas, kad visą savo gyvenimą išsaugojo save nepalietu bet kokio skaistybės sutenimo. Jis yra tikrai vertas, kad ir šiais laikais, kada skaistybės dorybė yra puolama visokiais būdais ir priemonėmis, būtų nupelnytai ir teisingai pastatytas Lietuvių Jaunimui kaip kil-

nus ir tikras pavyzdys.

Visą tai apsvarstę šios tautos Ganytojai, taip pat daugelio jų vientaučių vardu, per garbingą Brolių Vincentą Padolskį Larandos Vyskupą, išreiškė mums prašymą, kad mes maloningai teiktumėmes paskelbti šv. Kazimierą Ypatingu Lietuvių Jaunimo Danguje esančiu Globėju.

Mes gi visa širdimi apgailestaudami taip skaudžią šios tautos nelaimę, o ypatingai tų iš jos, kurie dar jaunystės žydėjime yra, mielu noru laikome priimtinais jų pageidavimus, kad minimojo Dievo Tarno garbinimas kasdien vis labiau didėtų ir galėtų duoti vis gausesnius šventumo ir paguodos iš aukštybių vaisius. Todėl mes, atsiklausę taip pat garbingiausią Mūsų Brolių Klemensą Sventosios Romos Eklezijos Kardinolą Mikarą, Veletri (Velinterno) Vyskupą ir Sventosios Apeigų Kongregacijos Prefektą, šiuo raštu ir visiems laikams, mes tai tikrai žinodami ir rimtai apsvarstę bei Apaštalinės galios pilnybe, šv. Kazimierą Išpažinėją patvirtiname, paskiriame ir paskelbiame visos lietuvių jaunomenės ypatinguoju Danguje esančiu globėju pas Dievą, pridėdami visas ir kiekvieną atskirai pagarbos ir liturgines privilegijas, kurios pridėra ypatumams bendruomenių globėjams. Visai neturint galios tai sukliudyti bet kokiems kitiems dalykams. Tai skelbiame, patvarkome, nusprenddami, kad šis raštas yra ir pasilieka tvirtas, galiojantis ir visuomet veikia, kad iš jo seka ir įgauna pilnos galios ir nepaliečiamos pasekos, kad tie kuriuos tai liečia ar galės liesti, dabar ir ateityje galės pilniausiai tuomi remtis, nuo dabar tampa niekingu ir neturiniu vertės visa, jeigu šiais dalykais kurio kito autoriteto, žinant ar nežinant, būtų kas bandoma kitaip patvarkyti.

Duota Romoje pas šv. Petrą po Žvėjo Žiedu, 11 birželio mėnesio MCMXLVIII, Mūsų Pontifikato dešimtais metais

Ypatingu Jo Šventenybės įsakymu
 Už Emin. Kardinolą Valstybės sekretorių
 (pas) J. Bapt. MONTINI
 Subst. Ecr. St.

VISAME PASAULYJE

Gegužės mėn. pradžioje suėjo penkeri metai nuo Vokietijos kapituliacijos, karo pabaigos Europoje. Karas buvo vedamas pavergtiesiems išlaisvinti, sukurti geresnį rytojų, užtikrinti pastovią taiką. Tikslas nebuvo pasiektas. Negirdėtos istorijoje tironijos junga neša Europoje 150 milijonų gyventojų, iš kurių milijonai miršta tolimuose Rusijos užkampiuose prieš vergams skirtų darbų.

Dingo visos viltys sukurti pastovią taiką. Apsiginklavimas eina visu smarkumu. Jei dar nesame naujo pasaulinio karo išvakarėse, tai prie jo šuoliais einama. Veltui tiek kraujo pralieta laisvės vardan. Vergijos retėžiams sutraukti dar daug aukų reikės.

Brazilijoje lankosi vokiečių prekybos misija. Prieš karą Vokietija buvo vienas stipriausių pirkėjų ir pardavėjų. Dar šią savaitę misija lankėsi S. Paulyje ir dabar Rio de Janeiro veda derybas su Brazilijos vyriausybe dėl prekybos sutarties pasirašymo. Vokietija bus gerai rinkta Brazilijos kavai ir kitiems žemės ūkio produktams, bei kaikiurams metalams. Iš Vokietijos bus gaunama mašinos, optikos išdirbiniai, plienas ir kitos prekės. Apyvarta sieks kelis šimtus milijonų dolerių.

Brazilijos importas iš Amerikos kas mėnuo mažėja. Svarbiausia priežastis yra stoka dolerių ir suintensyvinimas prekybos su Europa.

Albanija gyvena komunistinės diktatūros sugriuvimo išvakarėse. Dabar Albaniją valdo rusų pastatytas diktatorius generalas Enver Hoxa. Visame krašte eina smarkus partizanų judėjimas prieš vyriausybę. Albanija žeme negali susisiekti nė su vienu kraštu anapus geležinės uždangos, todėl gauti bet kokią paramą iš Rusijos yra beveik neįmanoma. Laukiama, kad Albanija grįš prie demokrati-

nės vakarų Europos tvarkos.

Amerika Rusijai, karo metu, yra suteikusi ginklų ir įvairių išdirbinių už vienuolika milijonų dolerių. Amerika nori sutvarkyti šį skolos reikalą, bet Rusija nelabai nori kalbėti šiuo klausimu.

Gen. Vandenberg, Amerikos oro pajėgų viršininkas, pareiškė, kad karo atveju Rusijos aviacija gali viršyti pradžioje amerikonus. Anot generolo, Amerikai reikia stipresnės aviacijos.

Praėjusio karo metu Vokietija neteko fronte ir koncentracijos stovyklose Rusijoje keturių milijonų karių.

Portugalijoje pasmerktas keturiems metams ir 6 mėnesiams kalėjimo komunistų vadas Alvaro Cunhal.

Senatorius Getulio Vargas ir T. Paulo gubernatorius Ademar de Barros pasirašė susitarimą, sulig kuriuo kandidato į prezidentus klausimą spręst bendrai, tuo apsaugojant krašte tvarką ir apginant demokratiją.

Ligi šiol buvusi gausiausia nariais partija socialdemokratų, kuriai priklauso dabartinis prezidentas gen. Dutra ir vice prezidentas Nereu Ramos, kandidato į prezidentus dar neįstengė išrinkti, nes yra labai daug norinčių užimti tą aukštą vietą.

Iš Amerikos pranešama, kad gati kristi kavos kainos.

Jungtinių Tautų Organizacijos generalinis sekretorius išvyko Maskvon. Nori pasimatyti su Stalinu ir išsiaiškinti nesutari-

mus tarp Rusijos ir vakarų demokratijų. Tačiau iš anksto galima tvirtinti, kad tikslo nepasiekės. Kremlius savo politikos nepakeis.

Jugoslavija ir Graikija atnaujino diplomatinis santykius.

Austrijoje, rusų valdomose zonoje, įvykusiuose rinkimuose, komunistai gavo mažiau balsų, negu praėjusiuose rinkimuose.

Europos vienybės planas, kuris ligi šiol tebuvo tik bendrų pageidavimų srityje, pradeda įgauti jau konkrečias formas. Prancūzija ir Vokietija sujungia savo anglies ir plieno gamybą. Jas kontroliuos komisija sudaryta iš vokiečių ir prancūzų taip pat ir iš kitų tautų. Tai gi taip daug nerimo nesklaidymo kaimyniškuose santykiuose kėlęs Ruhro, Saaro krašto anglis ir plienas, nebus daugiau tuo nesutarimų obuoliu.

Tai vis įvykiai, kurie didina Europos ekonominę ir politinę svorį, o ypač kas kart vis stačiau stipresnę užtvanką aziatiško komunizmo bangoms.

Rusai sutinka leisti Berlyne laisvus rinkimus, bet tik su sąlyga, kad sąjungininkai atitrauktų savo kariuomenę.

Sąjungininkams išėjus, rusai tuoj suorganizuotų perversmą ir tik jie vieni pasiliktu Berlyne. Sąjungininkai jokiais sąlygomis iš Berlyno nepasitrauks.

Prezidentas Trumanas, kuris dabar ekskursuoja su pralabomis po Ameriką pareiškė: "šaltasis karas" greit nesibaigs. Jis rengia amerikonių viešąją nuomonę naujiems įvykiams.

Londonė susirinkę tariasi Amerikos, Prancūzijos ir Anglijos užsienių reikalų ministrai su savo patarėjais. Po to posėdžiaus Atlanto pakta pasirašiusios tautos.

Kanadoje, Quebeque provincijoje, miestelyje Cabano gaisras sunaikino 160 namų.

Lietuviai BRAZILIJOSJE

Pranešame lietuvių visuomenei, kad sekmadienį gegužės 14 d. 3 val. po pietų, lietuviai skautai, «chawantes» draugovės, su talkininkais ir rengėjais, rengia motinos dienos paminėjimą kuris įvyks Mokoje, Rua Lituania 67.

— Bendruomenės choristui Broniui Stankevičiui, mylimam tėveliui mirus, liūdesio valandoje, nuoširdžios užuojautos reiškia.

Bendruomenės Choras

LIETUVIŲ SAJUNGOS BRAZILIJOSJE

Įvykstančio birželio 10 d. vakaro Sąjungos mokyklų naudai, rengimo komisija su Lietuvos Konsulu p. A. Polišaičiu priešaky. Pirmoje eilėje stovi: pp. M. Tamaliūnas, pirm. M. Dantas, A. Bumblis, Juozas Matelionis, V. Meškauskienė, Konsulas A. Polišaitis, L. Gaigalas. Antroje eilėje stovi: pp. dainink. K. Ambrozevičius, O. Gaigalienė, M. Bumblienė, A. Ambrozevičienė, O. Stankevičienė ir L. Matelionienė.

Nuotraukoje trūksta: pp. Dantienės, U. Balkevičienės, Tamaliūnienės, B. Stankevičiaus ir Pr. Mažiečio.

Sąjungos Mokyklų Naudai VAKARAS

Lietuvių Sąjunga Brazilijoje š. m. birželio mėn 10 d.
Rua Lituania, 67, Moóca, rengia šeiminingą vakarą
su vaidinimu ir šokiais.

Statomos dvi trumpos komedijos:

1. "TEODOLINDA"
2. "NAMŲ ŽIDINYS"

Pradžią 20 val. Po vaidinimo šokiai iki 4 val. ryto grojant geram Jazz orkestrui. — Norint turėti atskirą staliuką, reikia iš anksto užsisakyti.

Pakvietimai gaunami pas LSB narius.

Valdyba

Bronytei Matelionytei, Jurgio ir Onos Matelionių, mūsų kolonijos prekybininkų, gyvenančių Rua S. Caetano 526, dukrelei, gegužės mėn. 13 d. sueina penkeri metai. Bronytė lanko vaikų darželį, «Ginasio Paulista».

Paulina Balsevičienė, gyvenanti Penha apylinkėje, prašoma užėti V. Zelinos klebonijon aisiimti nuo brolio atvežtą laišką ir dovanas.

Lietuviškoji visuomenė ruošiasi gausiai dalyvauti «Mūsų Lietuvos» ruošiamame vakare šį seštadienį, S. Caetane. Visi nori pamatyti įdomią P. Vaičiūno dramą «Sudrumstoji Ramybė». Veikalą režisuoja Alf. Žibas. Dekoracijas piešė dail. A. Kairys.

Artistai su visu atsidėjimu ruošiasi. Atsilankusieji nebus apvilti.

L A I Š K A I

Irma Derenčius, Vendel Boger, Anelė Pieslienė, L. Levickas, Julija Tarasevičienė, Augusto Ermonat, Juozas Stunžėnas, Antanas Lazdauskas, Paulina Balsevičienė, Leonas Krivickas, Frieda Kibelkštis, Evaldo Lukaitis, Paulina Starkienė, Jonas Samuolis, Ona Krivickaitė - Pribuišienė, Valeikienė, Jurgis Pundzevičius, Jonas Norkus, Elvira Bazilevski, Z. Jastrazemskas, Hermanas Lazdauskas,

«M. I.» Redakcijoje: Petras Kaunas, Mg. Vinkšnaitienė, Vilimaitis.

"MŪSU LIETUVOS"

VAKARO

PROGRAMA

1950 - 5 - 13

São Paulo

I

"Sudrumstoji Ramybė"

Petro Vaičiūno

4 Veiksmų Drama

Vaidina:

1. Saulėnas	—	Jonas Valavičius
2. Saulėnienė	—	Aldona Balionytė
3. Karutis	—	Juozas Aukštakalnis Antanas Rudys
4. Karutienė	—	Ona Zakarevičiūtė
5. Tvirbutas sen.	—	Bronius Guiga
6. Tvirbutas jaun.	—	Aleksandras Boguslauskas
7. Klebonas	—	Petras Brasas
8. Marytė	—	Stasė Kamantauskaitė Gražina Kairytė
9. Balaitis	—	Vacys Putvinskas
10. Ūkininkai sen.	—	Jonas Bajerūnas
jaun.	—	Mečys Paleckis
11. Tarnas	—	Mečys Paleckis

Suflerius: Vytautas Butkevičius
Antanas Vosylus

Dekoracijos — dailininko A. Kairio

Scenarius Juozas Kemeža

Režisierius: A L F. Ž I B A S

II

ŠOKIAI IR ŽAIDIMAI IKI 4 VAL. RYTO

MOTINOS DIENA

SŪNŪS IR DUKTERYS GERBKITE SAVO MOTINĖLES

Visas kultūringas pasaulis gegužės mėn. antrą sekmadienį pagerbia motinas. Neužmiršk Motinos Dieną jos pasveikinti. Vila Zelinoj motinų intencija 7 val. ryto, šį sekmadienį, gegužės mėn. 14 d. bus atlaikytos šv. mi

šios su bendra šv. Komunija. Motinos ateina bažnyčion kartu su savo dukrelėmis, ar savo sūnumis.

Išpažintis bus galima atlikti ir iš vakaro.

A. A. Motiejus Stankevičius mirė gegužės mėn. 8 d. Mokoje Rua Lituania 67, 84 m. amžiaus. Velionis, Brazilijoje, beveik visą gyvenimą, dėl senatvės ne pajėgdamas sunkesnių darbų dirbti, buvo dr. V. Kudirkos var do mokyklos sargu. Buvo susipratęs lietuvis katalikas. Sekma dieniais, kol sveikata leido, atvykdavo į V. Zelinos lietuvių bažnyčią ir padėdavo giedoti prieš sumą rožančių.

Ekzekvijos už velionio vėlę bus gegužės 19 d.

— Gegužės mėn. 1 d. V. Beloje, vėžio liga, mirė Petras Miškeliūnas, 43 m. amžiaus.

Gegužės mėn. 2 d. V. Beloje mirė Emilija Jozapavičienė, 70 m. amžiaus.

Gegužės mėn. 22 d. sueina vieneri metai nuo majoro Alfonso Urbos mirties. Ta proga Nizevičių šeima iš V. Prudentės užsakė už velionio vėlę egzekvijas, kurios bus atlaikytos V. Zelinos bažnyčioje gegužės 22 d. 7 val. Velionies draugai bei pažįstami kviečiami dalyvauti.

Nuoširdžiai dėkojame Liet. Kat. Moterų Draugijai už užprikimą egzekvijų už A. A. Ievos Magilienės vėlę.

Taip pat pranešame, kad šį sekmadienį, gegužės mėn. 14 d. 15 val. São Caetano kapuose bus pašventintas, ant kapo pastatytas kryžius, o 23 d. gegužės 7 val. ryto V. Zelinos lietuvių bažnyčioj bus atlaikytos egzekvijos.

Magilų šeima.

Visi į „MŪSŲ LIETUVOS“ VAKARĄ

1950 m. Gegužės mėn. 13 d. São Caetano, Esporte Clube salėje, Rua Perella, 156.

Arti gelž. stoties

PRADŽIA 8 VAL. VAK.

BUS SUVAIDINTA:

“Sudrumstoji Ramybė”

Petro Vaičiūno 4 veiksmų drama

Vaidina: VAIDYBOS MENO MĖGĖJŲ BŪRELIS.

Šis veikalas pirmą kartą vaidinamas São Paulo lietuvių kolonijoje.

Tai visai naujas, didesnio masto, teatro veikalo pastatymas.

Dekoracijos dailininko A. Kairio

Režisuoja Alf. Žibas

Po vaidinimo šokiai iki 4 val. ryto grojant geram Jazz orkestrui.

Didelė, erdvi, jauki salė, gerai sutvarkytos vietos sėdėti, turtingas bufetas — garantuoja, kad laiką visi maloniai praleisite.

Pakvietimai gaunami:

«M.L.» Adm. Av. Zelina, 706,
pas Br. Šukevičių.

Moócoje, Lietuvių mokykloje,
pas Br. Stankevičių.

Rua Barão Itapetininga, 157,
pas K. Bratkauską. «Multi foto»

Rua São Caetano, 526 — 510
Jurgio Matelionio krautuvėse.

DĒMESIO! Pakvietimų skaičius ribotas.
Prašome įsigyti iš anksto.

“FOTO PRINCEZA”

LIETUVISKA FOTO ATELJE

Av. Alvaro Ramos, 1160 (Prie pask. sustojimo vietos
autobuso 33 Quarta Parada).

Įvairaus didumo padidinti portretai — spalvuoti!
FOTO ant parceleno, antkapiams

Mentškos, gražios foto nuotraukos!

Greitas ir sąžiningas darbas!

Lietuviams pigiausios kainos!

♦♦♦♦

Aplankykite!

Savininkas - Vladas POCIUS

AUKOS

P. Aldona Dagilytė Tautos Fondui paaukojo
Cr. 300.00

Grotelių skolai apmokėti šv. Juozapo Vyrų
Brolija paaukojo Cr. 1.500.00

Filhas de Maria Cr. 1000.00

Jonas Saldūnas, Ag. Vižvytienė, Emilija Ka-
valevskā po Cr. 100.00

Jurgis Malinauskas, Kazys Musteikis, El.
Kligienė, Antonia Razavicki, Jonas ir Valeria
M., Jonas Jasaitis V. Karāška po Cr. 50.00

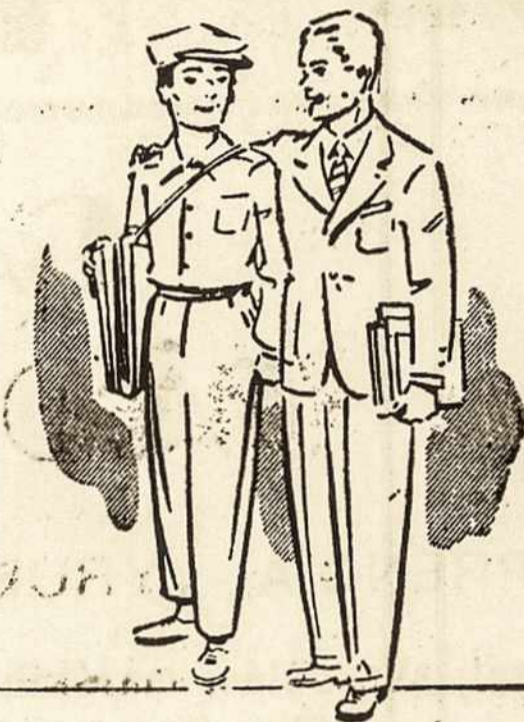
Ona Ajauskienė Cr. 20.00

Juozas Simbelis, El. Bielskis po Cr. 10.00

Už aukas aukotojams nuoširdžiai dėkoju.

Kun. P. Ragaižinskas
Klebonas

RUMOS DIFERENTES!

No boliche, basta uma falha imperceptível da visão, para desviar a bola de seu rumo. Na vida humana — imenso boliche — é fácil desviar-se do rumo, também por erros de visão. Ponha-se a coberto de suas conseqüências, crie um farto pecúlio para o futuro, depositando, na Prudência Capitalização, pequenas economias mensais, sistemáticas, que não só se ajuntam como se multiplicam no fim de alguns anos. Procure conhecer, sem compromisso, os planos da Prudência Capitalização, nas suas vantagens reais e garantias sólidas, legais, absolutas!

COMPANHIA GENUINAMENTE NACIONAL
PARA FAVORECER A ECONOMIA POPULAR

PRUDENCIA CAPITALIZAÇÃO

Ivairiausių Medžio Išdirbinių Dirbtuvė

Mykolo Uselio

Santo Amaro

Av. de Pinedo, 931/41 Telefone 139

Priima užsakymus langų, durų, venezianų, atlieka visokius medžio įrengimus raštinėms, bankams, stato laivelius, sudeda parketo grindis, ir atlieka visokius kitus medžio darbus.

Nepasigailėk laiko pasiteirauti!

ČIA DARBAS ATLIEKAMAS PIGIAU KAIP KITUR

Jeį reikia tavo **AUTOMOBILIUI** vidus iškloti medžiaga ar oda, arba nori bendrą reformą padaryti savo

==== **M A Š I N O S** , ====

visuomet kreipkis į

ALEKSEJAUS ir OTAVIO

Tapeçaria "ALEX"

Posto de Serviços "Vila Prudente"

RUA IBITIRAMA, 200

V. PRUDENTE

Residência: AV. ZELINA, 691

UŽSAKYKITE

MŪSŲ

LIETUVA

SAVO PRIETELIAMS

CASAS
SÃO JORGE

APRENGIA VYRUS NUO GALVOS IKI KOJU

Batai, skrybėlės, marškiniai, kaklaraiščiai, kojinės, lietsargiai,
Taip pat batukai moterims ir vaikams.

Viskas geriausios rūšies, patvaru, gražu ir pigu.

IŠ FABRIKO TIESIAI VARTOTOJUI.

INDUSTRIA E COMERCIO DE
CALÇADOS MATELIONIS LTDA.

KRAUTUVĖS:

Largo do Cambucy, 105
Rua São Caetano, 526—510
Rua 12 de Outubro, 237

FABRIKAS IR RAŠTINĖ:

Rua Javaés 719
São PauloAr jau žinai,
kad

"Casa Caçula"

Juozas Stokna &
Irmãos

AV. ZELINA, 646

parduoda pigiau
kaip kituraluminis, porcele-
ninius indus, saukš-
tus, šakutes lėkštes,
kristalinius stiklus,
įvairių rūšių žais-
lus, lėles, pilnus rin-
kinius indų pietums,
kavai.Papuošalus Kalėdų eglutėms
ir įvairius žaislus. Atlieka elek-
tros įrengimo darbus ir t.t.

Viskas pigiausiomis kainomis!

KOMERCIANTŲ DĖMESIUI!

Didelis pasirinkimas įvairaus tipo folhinių (kalend.)

Arte Grafica

LITUANIA LTDA.

DIRBA VISUS SPAUDOS DARBUS

PIEŠINIAI KLIŠĖS SPAUDA

AVENIDA ZELINA, 706

Visą korespondenciją prašome adresuoti

CAIXA POSTAL 371 - SÃO PAULO

Composto e impresso na

ARTE-GRAFICA LITUANIA Ltda.

AVENIDA ZELINA, 706 - SÃO PAULO - VILA ZELINA